

Produktens benämning: IT i företag Referensår : 2007 (vissa frågor avser 2006)

Produktkod: IT0101

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa uppgifter	2
A.1 Ämnesområde	2
A.2 Statistikområde	2
A.3 SOS-klassificering	2
A.4 Statistikansvarig	2
A.5 Statistikproducent	2
A.6 Uppgiftsskyldighet	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik	3
A.11 Statistik användning	3
A.12 Uppläggning och genomförande	3
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.2 Fullständighet	6
B.2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.3 Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3 Aktualitet	9
3.1 Frekvens	9
3.2 Framställningstid	9
3.3 Punktlighet	9
B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	9
4.1 Jämförbarhet över tiden	9
4.2 Jämförbarhet mellan grupper	10

4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	11
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Uppl ynningstjänster	11

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Informationsteknik

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Användning av och tillgång till IT i företag och bland individer

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Ingrid Persson
Telefon: 08-50694666
Telefax: 08-506 948 12
E-post: ingrid.persson@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Ingrid Persson
Telefon: 08-50694666
Telefax: 08-506 948 12
E-post: ingrid.persson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger ej

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga gallringsföreskrifter finns.

A.9 EU-reglering

Framställning av statistiken finansieras till viss del av EU. Undersökningen är gemensam för EU-länderna som tillsammans med EU:s statistikmyndighet Eurostat utformat frågor och definitioner. Från och med år 2006 är undersökningen EU-reglerad. (Europaparlamentets och rådets förordning (EC) nr 808/2004 av den 21 april 2004.)

A.10 Syfte och historik

Undersökningen avser att belysa användningen av informationsteknik i svenska företag. Den har genomförts åtta gånger: åren 2000-2007. Modellen för undersökningen togs fram i ett nordiskt samarbete 1999 och liknande undersökningar har genomförts flera gånger i alla nordiska länder utom Island där undersökningen genomfördes för första gången under 2002. År 2001 har en vidareutveckling av den nordiska modellen använts av Eurostat som delfinansierat denna undersökning och liknande undersökningar i ett flertal andra europeiska länder. Data för årets undersökning har samlats in med hjälp av enkäter som i Sverige skickades ut i mitten av mars 2007.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är EU:s statistikmyndighet Eurostat, Näringsdepartementet, Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA), Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Post- och telestyrelsen (PTS), Verket för innovationssystem (Vinnova), Verket för förvaltningsutveckling (Verva) och NUTEK. Även media, branschorganisationer, enskilda företag och allmänheten är användare av statistiken.

A.12 Uppläggning och genomförande

Data för undersökningen har samlats in med hjälp av postenkäter som skickats ut till ett urval av företag med tio anställda eller fler. Företag med 200 anställda eller fler har totalundersöks. Enkäterna skickades ut i mitten på mars 2007 och datainsamlingen pågick fram till slutet på juni månad.

A.13 Internationell rapportering

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Fr.o.m. 2008 års undersökning kommer strukturen på enkäten att göras om och en allt större tyngdpunkt kommer att läggas på mätning av företagens elektroniska affärsprocesser.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

IT-användning i företag är en urvalsundersökning som genomförs på ett harmoniserat sätt inom EU.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningen belyser företags tillgång till och användning av informationsteknik. Målstorheten är för de flesta variabler andel företag som använder olika typer av IT-system och IT-relaterade tekniker. Användningen av datorer och Internet beskrivs även som andel av företagens sysselsatta. E-handeln beskrivs med hjälp av ekonomiska variabler. Därutöver redovisas antal anställda avseende vissa typer av IT-kompetens.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsenheten är företagsenheten. Företagsenheter är i de flesta fall detsamma som en juridisk enhet, men i vissa fall bedöms flera juridiska enheter ha så integrerad verksamhet att de av SCB bedöms vara en företagsenhet. Rampopulationen utgörs av företagsenheter med SNI-koderna¹ 15-37, 40-41, 45, 50-52, 55, 60-67, 70-74, 92.1+92.2 samt 93 som fanns registrerade i SCB:s Företagsdatabas (FDB) under mars 2007. Endast företagsenheter med tio anställda eller fler ingår i undersökningen.

1.1.2 Variabler

Undersökningen tar fram olika typer av variabler, bl.a. teknikvariabler, andel sysselsatta med tillgång till vissa tekniker, användningsområden av Internet, ekonomiska uppgifter för e-handel. Dessutom ingår variabler som bl.a. beskriver tillgång till IT-kompetens.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska måtten är andel företag med en egenskap, e-handel som andel av omsättningen eller i kronor, andel sysselsatta med tillgång till en viss teknik

¹ SNI står för *Svensk Näringsgrensindelning*, se vidare avsnittet om redovisningsgrupper på nästa sida.

samt antal anställda med IT-specialistkompetens.

1.1.4 Redovisningsgrupper

För indelning av branscher har standard för svensk näringsgrensindelning 2002 (SNI 2002) använts. På tvåsiffernivå, som använts här, är denna nomenklatur identisk med den europeiska nomenklaturen NACE² och resultaten är därför internationellt jämförbara. De branscher som ingår i undersökningen beskrivs i *tabell 1* nedan. Tjänstesektorn består av branscherna inom SNI 50-93.

Tabell 1

Branscher enligt standard för svensk näringsgrensindelning 2002 (SNI 2002)

SNI 2002	Formell beskrivning	Benämning i undersökningen
15-37,	Tillverkning	Tillverkningsindustri
40-41,	El-, gas-, värme-, och vattenförsörjning	Energisektorn
45	Byggverksamhet	Byggsektorn
50-52,	Parti och detaljhandel	Handel
55	Hotell- och restaurangverksamhet	Hotell och restaurang
60-63,	Transport	Transportsektorn
64	Kommunikation	Kommunikationssektorn
65-67	Finansiell verksamhet	Finansiella sektorn
70-74	Fastighets- och uthyrningsverksamhet,	Företagstjänster
92.1-	Företagstjänster	Film-, video, radio- och TV-
92.2	Film- och videoverksamhet samt radio- och TV-programverksamhet	verksamhet
93	Annan serviceverksamhet	Annan serviceverksamhet

Företagen kan alternativt delas in i storleksklasser efter antal anställda, dessa beskrivs i *tabell 2*.

Tabell 2

Uppdelning i storleksklasser

Storleksklass	Antal anställda
1	10-19 anställda
2	20-49 anställda
3	50-99 anställda
4	100-199 anställda
5	200-499 anställda
6	500- anställda

1.1.5 Referenstider

Undersökningen innehåller flera olika referenstider. För huvuddelen av variab-

² NACE står för *Nomenclature Générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes*.

lerna är referenstiden januari 2007. För frågor som rör e-handel, rekrytering av personal med IT-kompetens, arbete med programvaruutveckling samt kontakter med myndigheter är år 2006 referenstid.

1.2. Fullständighet

Företagens tillgång till och användning av IT är ett omfattande område som endast delvis kan belysas i denna typ av undersökning.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Undersökningen är en urvalsundersökning och kan därmed antas vara behäftad med tre sorters fel: *urvalsfel* (som beror på att endast ett urval företag har undersökts och att dessa inte riktigt är representativa för samtliga företag), *bortfallsfel* (som beror på att svar saknas helt eller delvis från utvalda företag) och *mätfel* (som framför allt uppkommer på grund av att frågor och definitioner missuppfattas och att alltför grova uppskattningar lämnas). Om det finns systematik i mätfelen, t.ex. om många företag missuppfattar en fråga på samma sätt, uppkommer skevhet i materialet. Även i bortfallet kan det finnas systematik som leder till skevhet i materialet, t.ex. att företag som inte har en viss egenskap uteblir med svar då frågan inte upplevs som aktuell.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsramen är företagsenheter inom de branscher och storleksklasser som undersökts och som var aktiva i början av mars 2007. Urvalsramen tas fram från SCB:s Företagsdatabas (FDB). Ramen är indelad i strata efter bransch och storleksklass. I strata bestående av företag med 200 anställda eller fler är samtliga företag med i urvalet. Över strata bestående av företag med 10-199 anställda har ett stratifierat slumpmässigt urval med optimal allokering gjorts. I strata med tio företag eller färre har alla företag undersökts. I strata med fler än tio företag har åtminstone tio företag undersökts. Totalt omfattar urvalet 4 300 företag. Positiv urvalssamordning med förra årets undersökning har använts, för att få så jämförbara resultat som möjligt.

Den osäkerhet som uppkommer på grund av att undersökningen är en urvalsundersökning anges av konfidensintervallet. Ett 95-procentigt konfidensintervall ges av:

Skattning $\pm 1,96 \times$ medelfel

där $1,96 \times$ medelfel utgör halva konfidensintervallets längd.

Om konfidensgraden är vald till 95 procent innebär det att konfidensintervallet omfattar det sanna värdet på det vi vill mäta med 95 procents säkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Problem med ramtäckning kan antingen ta sig uttryck i *övertäckning*, dvs. att företag som inte borde ha varit med i ramen är det, eller *undertäckning*, dvs. att företag som borde ha varit med i ramen inte är det. Företag som minskat i storlek så att de har mindre än tio anställda antas motsvaras av företag som ökat i storlek och därmed bör ingå i ramen. De har alltså behandlats som svarande och inte som övertäckning. De problem som uppstår när företag slås samman har hanterats efter riktlinjerna i *tabell 3* nedan.

Tabell 3

Hantering vid sammanslagning av företag

Situation	Åtgärd
<ul style="list-style-type: none">• Sammanslagning av två företag, A och B, som ingår i urvalet. B är det större företaget.	Företag A ses som övertäckning, företag B besvarar enkäten (med variabelvärden för A+B om möjligt).
<ul style="list-style-type: none">• Endast företag A, det mindre, ingår i urvalet.	A ses som övertäckning.
<ul style="list-style-type: none">• Företag B, det större, ingår i urvalet, men inte A.	Företag B redovisar variabelvärden för A+B i sin redovisningsgrupp. Uppräkningstalet för det utvalda företaget (B) används.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna har samlats in genom en frivillig postenkät. I undersökningen kan mätfel ha uppkommit genom att uppgiftslämnarna missförstått vissa frågor eller definitioner i enkäten.

Mätfel kan även uppkomma när uppgiftslämnare tvingas göra grova uppskattningar på vissa frågor. På frågorna som avser andelen av företagets omsättning som kommer från handel via Internet respektive via andra datornätverk än Internet, gör företagen ofta grova uppskattningar. Detta beror på att dessa uppgifter ofta är svåra att ta fram på ett enkelt sätt.

Utöver detta kan en systematisk över- eller underskattning ske på vissa frågor. Det skulle t ex. kunna finnas risk att andel företag som använder säkra protokoll eller digital signatur är överskattad då företaget är benägna att inte påvisa brister i säkerheten.

2.2.4 Svarsbortfall

Det finns två typer av bortfall: *objektsbortfall* och *partiellt bortfall*. Objektsbortfall utgörs av de företag som inte svarar på enkäten, medan partiellt bortfall innebär att ett företag svarar på enkäten, men hoppar över en eller flera frågor. Svarsfrekvensen i denna undersökning är 63 procent, vilket innebär att objekts-

bortfallet är 37 procent. I vissa branscher och storleksklasser ser det dock betydligt sämre ut. Den låga svarsfrekvensen är ett problem i den här undersökningen. Stort bortfall ökar osäkerheten i skattningarna. Det ökar även risken för skevhet i skattningarna. *Tabell 4* nedan visar objektsbortfallet uppdelat på redovisningsgrupper.

Tabell 4

Objektsbortfall efter redovisningsgrupp

Redovisningsgrupp	Objektsbortfall, %
Totalt	37,2
<i>Storleksklasser</i>	
10-19 anställda	35,1
20-49 anställda	34,9
50-99 anställda	37,5
100-199 anställda	41,1
200-499 anställda	43,1
500 eller fler anställda	41,4
<i>Branscher (SNI)</i>	
15-37	35,4
40-41	31,7
45	37,6
50-55	39,6
60-63	33,1
64	40,0
65-67	36,3
70-74	38,1
92.1-92.2 + 93	37,3

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna har granskats utifrån hur svaren på de olika frågorna hänger ihop logiskt. Vid ologiskheter eller bortfall på viktiga frågor har företagen återkontaktats för att ges möjlighet att komplettera de i enkäten angivna svaren. Särskild vikt har lagts vid att återkontakta större företag då deras svar har stor betydelse för undersökningens tillförlitlighet. Registeruppgifter från momsregistret har använts för att beräkna e-handeln i kronor. I den mån sådana registeruppgifter inte varit tillgängliga har uppgifter från andra källor använts. En del företag som har besvarat enkäten har hoppat över vissa frågor. I de fall där det har funnits en möjlighet att logiskt dra logiska slutsatser om svaret på sådana frågor har upprättningar gjorts. I annat fall har endast imputering skett endast i undantagsfall. Detta undantagsfall gäller när det finns grund för att tro att många företag hoppar över frågor som berör användning av viss teknik som de inte använder. För att då undvika en överskattning i resultaten på dessa frågor

antas i resultatbearbetningen att ett uteslutet svar innebär att företaget inte använder sig av den teknik som frågan gäller. Detta kan i sin tur innebära en risk för underskattning särskilt för variabler med stort partiellt bortfall.

I *tabell 5* nedan framgår det för vilka frågor som det partiella bortfallet varit särskilt stort. Det partiella bortfallet i tabellen är det partiella bortfallet för totalen för respektive fråga. Det partiella bortfallet kan variera en del mellan de olika redovisningsgrupperna.

Tabell 5

Frågor med särskilt stort partiellt bortfall

Fråga	Partiellt bortfall, %
Extranät	18,0
Trådlöst lokalt nätverk (WLAN)	15,5
Affärssystem	10,6
Intranät	10,6

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga särskilda modellantaganden görs i undersökningen.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

95-procentiga konfidensintervall har använts och återfinns i tabellbilagan till rapporten *Företagens användning av IT 2007*.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen har genomförts årligen i åtta år och avsikten är att den även i fortsättningen skall genomföras årligen.

3.2 Framställningstid

Undersökningen gick ut i mitten av mars 2007 och huvuddelen av svaren kom in under mars, april och maj månad. Resultatet publiceras cirka åtta månader efter att huvuddelen av datainsamlingen avslutats.

3.3 Punktlighet

Rapporten publicerades i december 2007.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Resultaten på flera frågor är direkt jämförbara med resultaten i förra årets svenska rapport "Företagens användning av IT 2006". Många frågor har dock tillkommit i årets undersökning medan vissa frågor som fanns 2006 inte ställts i 2007 års enkät. Det förekommer även att frågeformuleringen ändrats något och

att resultaten därför inte är helt jämförbara.

Nya frågor 2007:

- Använder företaget säkra protokoll, såsom SSL och TLS, vid mottagande av beställningar via Internet? (fråga 12 i enkäten, tabell 16 i rapporten)
- Använder företaget ett affärssystem (ERP-system) som gör försäljnings- och inköpsinformation tillgänglig för andra interna funktioner, t ex planering, marknadsföring, ekonomi? (fråga 17 i enkäten, tabell 21 i rapporten)
- Använder företaget ett system för att hantera kundinformation (CRM system) för att: (frågorna 18 a, b i enkäten, tabell 22 i rapporten)
 - a) samla in, lagra och göra kundinformationen tillgänglig för företagets andra funktioner /affärsområden
 - b) analysera informationen i marknadsföringssyfte t ex. prissättning, kampanjer, distributionskanaler?
- Använder företaget operativsystem med öppen källkod såsom t ex Linux? (fråga 19 i enkäten, tabell 23 i rapporten)
- Skickar företaget elektroniska fakturor i ett sådant format att de kan processas automatiskt i den mottagande partens IT-system? (fråga 20 i enkäten, tabell 24 i rapporten)
- Tar företaget emot elektroniska fakturor i ett sådant format att de kan processas automatiskt i företagets IT-system? (fråga 21 i enkäten, tabell 25 i rapporten)
- Skickade företaget i januari 2007 något meddelande där digital signatur användes? (fråga 22 i enkäten, tabell 26 i rapporten)

Samt: Hela avsnittet IT- kompetens (fråga 23 till 31 i formuläret, tabell 27-38 i rapporten)

Ändrade formuleringar 2007:

- Använde företaget Internet vid kontakter med myndigheter, kommuner eller landsting under 2006? Fråga 6 i enkäten. *Tidigare endast myndigheter.*
- Använde företaget Internet vid kontakter med myndigheter kommuner eller landsting för något av följande under 2006? Fråga 7 i enkäten. *Tidigare endast myndigheter.*

Se rapporten *Företagens användning av IT 2007* för hänvisning till enkätfrågor och tabeller avseende ovanstående frågor.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken är i princip jämförbar med de övriga studier som genomförts av andra

länder inom ramen för det europeiska samarbetet. Det är dock stora skillnader mellan svarsfrekvenserna i dessa undersökningar och även vissa skillnader i täckning, metodik mm.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik om IT-användning bland företag 2007 redovisas i publikationen *Företagens användning av IT 2007*, i SCB:s databaser samt av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Databasen och publikationen *Företagens användning av IT 2007* finns tillgängliga på www.scb.se

5.2 Presentation

Publikationen har ett omfång är drygt 100 sidor och består av text, tablåer, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Det finns ingen ytterligare lätt tillgänglig dokumentation av undersökningen utöver denna beskrivning av statistiken.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan göras av materialet såsom andra aggregeringar efter branscher och storleksklasser, förutsatt att resultatet inte medför att något företag går att identifiera. Aidentifierat material kan göras tillgängligt för forsknings- och statistikändamål, efter särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor kring undersökningen, kontakta Ingrid Persson, tfn 08-506 946 66 eller Clara Ferdman, tfn 08-506 948 74 vid enheten för Investeringar, FoU och IT vid SCB. Det går även att vända sig till den centrala informationsservicen på SCB med telefonnummer 08-506 948 01 eller skriva till infoservice@scb.se.